

Reactieformulier

Consultatie NBA-handreiking 1152

Rechtmatigheidsverantwoording

in het kader van de controle van de jaarrekening van decentrale overheden

Consultatieperiode loopt tot en met 24 oktober 2025

Koninklijke Nederlandse
Beroepsorganisatie
van Accountants

Instructies voor respondenten

We verzoeken u de consultatiereactie uiterlijk aan te leveren op **24 oktober 2025**.

Dit reactieformulier is bedoeld voor het geven van uw consultatiereactie op de concept NBA-handreiking 1152. Het gebruik van dit document zal de verzameling en analyse van consultatiereacties door de NBA vergemakkelijken.

U kunt reageren op alle vragen of alleen geselecteerde vragen. Om uw consultatiereactie zo goed mogelijk te kunnen behandelen, verzoeken we het volgende:

- Geef uw algemene reactie door middel van de 'drop-down' keuzemenu's.
- Geef de reden voor uw antwoorden bij de gedetailleerde reactie. Als u het niet eens bent met de voorstellen in de handreiking, geef dan uw specifieke redenen en specifieke suggesties aan voor het wijzigen van de handreiking.
- Benoem zo specifiek mogelijk waar uw consultatiereactie betrekking op heeft, bijvoorbeeld door te verwijzen naar specifieke paragrafen, voorbeelden of alinea's in de handreiking.
- Vermijd het invoegen van tabellen of tekstvakken in het formulier bij het geven van uw antwoorden op de consultatievragen, omdat dit de verzameling van de reacties zal bemoeilijken.
- Dien uw opmerkingen in met behulp van dit formulier, zonder een begeleidende brief of een samenvatting van uw belangrijkste punten. Benoem in plaats daarvan eventuele belangrijke punten zoveel mogelijk in uw antwoorden op de vragen.

Uw reactieformulier kunt u zenden naar: consultaties@nba.nl. De NBA vindt het belangrijk om transparant te zijn over de reacties die zij krijgt met betrekking tot voorgestelde regelgeving en toelichtingen daarop. Daarom vragen wij om bij indiening van uw reactie aan te geven of wij uw reactie wel of niet mogen publiceren op de website van de NBA.

Onderdeel A: uw gegevens

Naam van uw organisatie (of uw naam als u een reactie indient in persoonlijke hoedanigheid)	PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Naam/namen van verantwoordelijke(n) voor deze indiening (of laat leeg als dit hetzelfde is als hierboven)	Sytse Jan Dul
Naam van contactpersoon voor deze reactie (of laat leeg als dit hetzelfde is als hierboven)	Ferry van Leijen
E-mailadres van contactpersoon	Ferry.van.leijen@pwc.com

Onderdeel B: antwoorden op de consultatievragen

Voor elke vraag, begint u met uw algemene antwoord op de vraag met de keuzelijst. Geef uw gedetailleerde opmerkingen, indien van toepassing, daaronder bij de behorende sectie.

B1. Vragen met betrekking tot NBA Handreiking 1152 Rechtmatigheidsverantwoording

1. *Wat vindt u in het algemeen van de opzet en duidelijkheid van deze handreiking?*

Algemene reactie: Goed

Gedetailleerde reactie (indien van toepassing): De handreiking is uitgebreid en daardoor goed in opzet en duidelijkheid

2. *Vindt u de onderwerpen die zijn behandeld in de handreiking relevant voor de controlepraktijk?*

Algemene reactie: Zeer goed

Gedetailleerde reactie (indien van toepassing): Het onderwerp is zeer relevant voor de externe accountant.

3. *Zijn er onderwerpen die zijn behandeld in de handreiking die ingekort moeten worden of achterwege kunnen blijven?*

Algemene reactie: Nee

Gedetailleerde reactie (indien van toepassing): De handreiking is uitgebreid. Dat zorgt juist voor veel guidance.

4. *Vindt u dat in hoofdstuk 4 het verschil / de samenhang tussen de verantwoordingsgrens voor het opstellen van de jaarrekening en de toepassing van de (uitvoerings)materialiteit voor de accountantscontrole duidelijk is uitgewerkt?*

Algemene reactie: Duidelijk

Gedetailleerde reactie (indien van toepassing):

5. *Vindt u dat de scenario's voor de oordeelsvorming door de accountant vanuit de Bado tabel (fouten en onzekerheden gezamenlijk) voldoende duidelijk zijn toegelicht?*

Algemene reactie: Duidelijk

Gedetailleerde reactie (indien van toepassing):

6. *Zijn er specifieke onderwerpen en of onduidelijkheden in BBV, Waterschapsbesluit of Bado die in deze handreiking voor accountants extra aandacht of uitwerking behoeven?*

Algemene reactie: Ja

Gedetailleerde reactie (indien van toepassing):

- Decentrale overheden zijn niet verplicht het in de handreiking genoemde controleprotocol op te stellen, dus niet elke organisatie heeft dat – wellicht kan dit nog in de handreiking aangegeven worden.
- De handreiking kan wellicht worden versterkt door een nadere toelichting op de juridische verankering van de rechtmatigheidsverantwoording bij waterschappen. Het is nu niet duidelijk of dit het BBVW is of het waterschapsbesluit.
- Alinea 3.3 van de handreiking lijkt te duiden op een verouderde situatie (2023).
- Pag 20 – in het blok met de NBA aanbeveling – ‘*Het hanteren van een identiek percentage voorkomt ingewikkelde vaktechnische discussies met de accountant*’: deze laatste zin kan wellicht verwijderd worden nu de 2% van de verantwoordingsgrens via BBV en Waterschapsbesluit is vastgelegd. Het zal dus niet meer voorkomen dat de verantwoordingsgrens hoger is dan de materialiteit, wellicht wel lager, maar dat geeft dan minder ingewikkelde discussies.
- Pag 24: ‘*Als uit de toets op de effectieve werking blijkt dat de VIC-functie zelfstandig acteert en tot een oordeel komt omtrent de naleving van geldende wet- en regelgeving, dan is het dagelijks bestuur in staat om op basis hiervan te komen tot een adequate onderbouwing van de rechtmatigheidsverantwoording.*’ – Deze zin lijkt andere mogelijkheden van de onderbouwing van de rechtmatigheidsverantwoording uit te sluiten.

7. Mist u nog onderwerpen in deze handreiking?

Algemene reactie: Nee

Gedetailleerde reactie (indien van toepassing): handreiking is (voldoende) uitgebreid

8. Heeft u nog andere adviezen en/of opmerkingen met betrekking tot de NBA-handreiking 1152?

Algemene reactie: Nee

Gedetailleerde reactie (indien van toepassing):

B2. Vragen met betrekking tot andere NBA uitingen

9. *De NBA is voornemens om NBA Alert 48 Accountantscontrole decentrale overheden 2024 d.d. 5 februari 2025 in te trekken, zodra NBA Handreiking 1152 definitief wordt. Heeft u bezwaren tegen het intrekken van NBA Alert 48? Graag uw reactie nader toelichten.*

Algemene reactie: Nee

Gedetailleerde reactie (indien van toepassing):

10. *De NBA Handreiking 1122 Gevolgen voor de accountantscontrole van het uitbesteden van taken aan uitvoeringsorganisaties bij decentrale overheden dateert van 10 december 2013. Heeft u behoefte aan actualisering van de inhoud van deze handreiking, mede in relatie tot de invoering van de rechtmatigheidsverantwoording en / of de herziene Controlestandaard 600? Graag uw reactie nader toelichten.*

Algemene reactie: Ja

Gedetailleerde reactie (indien van toepassing): Goed om de handreiking te actualiseren naar de huidige inzichten en actuele controlestandaarden.

11. De NBA is voornemens om NBA Handreiking 1139 De met governance belaste personen bij gemeenten d.d. 12 november 2019 in te trekken. De hierin beschreven rolverdeling en communicatie bij een gemeente is gewijzigd met de invoering van de rechtmatigheidsverantwoording. Heeft u bezwaren tegen het intrekken van NBA Handreiking 1139? Graag uw reactie nader toelichten.

Algemene reactie: Nee

Gedetailleerde reactie (indien van toepassing):